

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Straf-en Sanctierecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Nota naar aanleiding van het verslag Wetsvoorstel
Alcoholmeter

Datum

10 juni 2025

Onze referentie

6453204

Afstemming met

DGSenB en DRC

Bijlage(n)

4

Bijlagen

1. Nota naar aanleiding van het verslag, inclusief twee bijlagen daarbij
2. Aanbiedingsbrief nota naar aanleiding van het verslag

1. Aanleiding

Op 4 oktober 2024 heeft de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de Tweede Kamer verslag uitgebracht over het wetsvoorstel tot introductie van de Alcoholmeter als controlemiddel om toezicht te houden op de naleving van een alcoholverbod (Alcoholmeter) (Kamerstukken 36585). In bijgevoegde nota naar aanleiding van het verslag zijn de vragen van de Kamerleden over het wetsvoorstel voorzien van een antwoord.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de nota naar aanleiding van het verslag en de aanbieding daarvan aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

Voor het verslag is inbreng geleverd door de leden van de fracties van de PVV, GroenLinks-PvdA, VVD, D66, BBB, CDA, SP, SGP en ChristenUnie. Verschillende fracties hebben vragen gesteld, die met name feitelijk of verduidelijkend van aard zijn. In de nota naar aanleiding van het verslag is uitvoerig gereageerd op de gestelde vragen, om zo de gevraagde verduidelijkingen te bieden. Zie hierover nader paragraaf 4.3 hieronder.

4. Toelichting

4.1. Politieke context

Uw ambtsvoorganger heeft bij brief van 18 mei 2020 (Kamerstukken II 2019/20, 27565, nr. 175), na een succesvolle pilot, aangekondigd de Alcoholmeter landelijk te willen invoeren. In diverse commissiedebatten die sindsdien hebben plaatsgevonden, is vooral aandacht besteed aan de mogelijkheid om de Alcoholmeter in te zetten voor een effectievere aanpak van rijden onder invloed.

In het kader van de verbetering van de aanpak van rijden onder invloed wordt naar verwachting rond dezelfde periode als onderhavige nota naar aanleiding van het verslag ook de nota naar aanleiding van het verslag bij het Wetsvoorstel verbetering aanpak rijden onder invloed naar de Kamer gezonden (zie de beslisnota met kenmerk 6438288). Dat wetsvoorstel en het onderhavige

wetsvoorstel Alcoholmeter zijn twee verschillende wetsvoorstellen die ieder een ander doel dienen.

Het wetsvoorstel verbetering aanpak rijden onder invloed is hoofdzakelijk gericht op het verbeteren van de naleving van een opgelegde ontzegging van de rijbevoegdheid. Het wetsvoorstel Alcoholmeter maakt het mogelijk om de Alcoholmeter in te zetten in strafzaken waarin aan de veroordeelde een alcoholverbod is opgelegd en is erop gericht om beter toezicht te kunnen houden op dat alcoholverbod. Dit betreft niet alleen personen die veroordeeld zijn wegens rijden onder invloed. Een alcoholverbod wordt in de meeste gevallen bij andersoortige veroordelingen opgelegd, bijvoorbeeld bij uitgaansgeweld, huiselijk geweld, voetbalgeweld of vandalisme. De Alcoholmeter kan niet aantonen of de betrokkene heeft deelgenomen aan het verkeer.

4.2. Financiële overwegingen

In voornoemde brief aan de Tweede Kamer over het voornemen tot de landelijke invoering van de Alcoholmeter is een berekening opgenomen van de meerkosten ten opzichte van de urinecontroles. Op basis van een kostenopgave van de Stichting Verslavingsreclassering GGZ (SVG) was eertijds berekend dat de Alcoholmeter op jaarbasis per cliënt € 432,90 duurder zou zijn dan de reguliere urinecontroles. De Alcoholmeter zou daarmee jaarlijks maximaal € 576.622,80 duurder zijn dan de urinecontroles (afgerond € 600.000). Dezelfde berekening vormde de grondslag voor de financiële paragraaf in de memorie van toelichting. In de memorie van toelichting was echter ook aangegeven dat op dat moment onderzocht werd of de Dienst Vervoer en Ondersteuning (DV&O) van DJI het logistieke proces zou kunnen overnemen van de reclassering. De DV&O heeft immers veel ervaring met dit proces bij de toepassing van elektronisch toezicht. Het gaat dan om handelingen als het aansluiten en afkoppelen, de eventuele vervanging van de batterij en het voorraadbeheer van de Alcoholmeter-banden. In dit nader onderzoek is het team Scenarioanalyse, Modelleren en Simulaties (SMS-team) van het ministerie verzocht een nauwkeurige kostprijsberekening te maken. De berekening van het SMS-team komt uit op hogere meerkosten van de Alcoholmeter ten opzichte van de urinecontroles. De precieze meerkosten zijn afhankelijk van het gekozen scenario. In de nota naar aanleiding van het verslag is ingegaan op de onderliggende oorzaken voor het verschil in berekening van de kostprijs. Tevens is de kostprijsberekening van het SMS-team, op verzoek van de Kamer, als bijlage aan de nota toegevoegd. Dit laat overigens onverlet dat nog steeds als uitgangspunt geldt dat voor de jaarlijkse financiering van de meerkosten een maximaal bedrag van € 600.000 beschikbaar wordt gesteld. Dit is mogelijk doordat gestuurd kan worden op aspecten als het aantal dragers en het aantal dagen dat de Alcoholmeter wordt gedragen. De extra structurele kosten worden na de inwerkingtreding van onderhavig wetsvoorstel gefinancierd uit artikel 34 van de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Hiervoor zijn middelen begroot door de directie Jeugd, Familie en Criminaliteitsfenomenen. Deze directie financiert tevens de voorbereiding van de landelijke uitrol.

4.3. Juridische overwegingen

Inhoud wetsvoorstel

Dit wetsvoorstel strekt ertoe mogelijk te maken dat de Alcoholmeter (verplicht) kan worden ingezet als middel om te controleren of een verdachte of veroordeelde zich houdt aan een als bijzondere voorwaarde opgelegd alcoholverbod. De

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Straf-en Sanctierecht

Datum

10 juni 2025

Onze referentie

6453204

Alcoholmeter is een enkelband die continu via zweet meet of en hoeveel alcohol de drager drinkt. Naleving van een alcoholverbod kan daardoor beter worden gemonitord. Deze controle wordt uitgevoerd door de reclassering.

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Straf-en Sanctierecht

Nota naar aanleiding van het verslag

Hieronder worden enkele onderwerpen belicht waarover meerdere vragen zijn gesteld en waarvoor uw bijzondere aandacht wordt gevraagd.

Datum

10 juni 2025

Onze referentie

6453204

De betrouwbaarheid van de alcoholmeter

Diverse fracties vragen of de Alcoholmeter voldoende betrouwbaar is. Aangegeven wordt dat op basis van de resultaten van de uitgevoerde pilots niet wordt getwijfeld aan de betrouwbaarheid van de metingen van de Alcoholmeter. Deze conclusie vindt ook steun in diverse wetenschappelijke studies, waaraan in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel wordt gerefereerd. Op verzoek van de PVV-fractie is een samenvatting van de relevante studies bijgevoegd als bijlage bij de nota naar aanleiding van het verslag.

De bijdrage van de Alcoholmeter bij de aanpak van rijden onder invloed en de verhouding tot het alcoholslot

Diverse fracties vragen naar de bijdrage die de Alcoholmeter kan leveren aan de aanpak van rijden onder invloed. Voorop staat dat dit wetsvoorstel een breder bereik heeft dan de aanpak van rijden onder invloed. Een alcoholverbod kan naar aanleiding van diverse strafbare feiten als bijzondere voorwaarde worden gesteld. Dit wetsvoorstel beoogt om in alle gevallen waarin een alcoholverbod mogelijk is, effectiever toezicht op de naleving van dat alcoholverbod mogelijk te maken middels de inzet van de Alcoholmeter. Het vormt daarbij een van de strafrechtelijke maatregelen om de schadelijke effecten van (overmatig) alcoholgebruik tegen te gaan. Het wetsvoorstel is zo vormgegeven dat tegen al deze verschillende typen strafbare feiten beter kan worden opgetreden. De Alcoholmeter kan deels als alternatief worden gezien voor het alcoholslot, dat enkele jaren geleden naar aanleiding van een uitspraak van de Hoge Raad is komen te vervallen. Meerdere fracties hebben over deze verhouding vragen gesteld. In de nota naar aanleiding van het verslag wordt aangegeven dat de Alcoholmeter niet kan voorkomen dat iemand een auto bestuurt. De Alcoholmeter kan namelijk niet detecteren dat iemand achter het stuur zit. De Alcoholmeter is een controlemiddel op de naleving van het alcoholverbod, wat ook kan bijdragen aan het tegengaan van alcohol in het verkeer, maar niet primair een instrument voor het handhaven op rijden onder invloed. Met de inzet van de Alcoholmeter wordt wel verwacht dat door de continue monitoring en de gevolgen van het detecteren van het schenden van een alcoholverbod de kans afneemt dat het alcoholverbod wordt geschonden en daarmee dus ook de kans dat iemand (opnieuw) onder invloed zal rijden. Met de Alcoholmeter – en de daaraan gekoppelde begeleiding door de reclassering – wordt het achterliggende probleem van problematisch alcoholgebruik aangepakt.

Voor wat betreft vragen naar de inzet van het alcoholslot wordt gewezen op de uitkomsten van de verkenning die Deloitte in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat onlangs heeft uitgevoerd naar herinvoering van het alcoholslot in het bestuurs- of strafrecht (Kamerstukken II 2024/25, 29398, nr. 1169 en de daarbij behorende bijlagen). Momenteel loopt er vanuit JenV een vervolg op deze verkenning.

4.4. Krachtenveld

De Stichting Verslavingsreclassering GGZ en het openbaar ministerie zijn betrokken.

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Straf-en Sanctierecht

4.5. Uitvoering

Na inwerkingtreding van het wetsvoorstel zijn organisatorische consequenties gemoeid met de landelijke invoering. Deze consequenties raken vooral de (verslavings)reclassering en DV&O. Hun werkzaamheden zijn te verdelen in vier categorieën: (1) Apparatuur en logistiek, (2) Monitoring en afhandeling, (3) Opleiding en instructie van de medewerkers, (4) Communicatie en voorlichting. Bij de eerste categorie gaat het om huur of koop van voldoende enkelbanden, het aansluiten en afsluiten van de Alcoholmeter, het onderhoud, voorraadbeheer en de distributie over het land en ligt bij DV&O. De tweede categorie, monitoring en afhandeling, betreft het dagelijks inloggen in de software om de meldingen te bekijken, en opvolging te geven aan de meldingen richting de cliënt of de opdrachtgever. Ten derde zullen de medewerkers die toezien op de naleving van het alcoholverbod via de Alcoholmeter moeten worden opgeleid en geïnstrueerd. Ook zullen ze een training krijgen om de juiste begeleiding en ondersteuning te bieden aan de cliënt. In de voormalige pilotregio's Rotterdam en Oost-Nederland kunnen deze werkzaamheden overigens achterwege blijven, omdat de opgebouwde kennis en expertise na ommekomst van de pilot behouden zijn gebleven doordat de Alcoholmeter hier nog steeds op vrijwillige basis wordt ingezet. Ten slotte is tijdige communicatie en voorlichting richting de betrokken organisaties van belang (OM, rechterlijke macht en advocatuur), zodat zij op de hoogte zijn van deze nieuwe modaliteit en waarvoor deze kan worden ingezet.

Datum

10 juni 2025

Onze referentie

6453204

4.6. Implementatie

In de nota naar aanleiding van het verslag wordt toegezegd om, als dit wetsvoorstel wordt aangenomen en tot wet wordt verheven, een jaar na inwerkingtreding een invoeringstoets te verrichten.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.